

Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра історії та філософії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри
проф. Ігор ЛИМАН



31 серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти

ОК 05 ФІЛОСОФІЯ

Спеціальність: **016 Спеціальна освіта**

Спеціалізація: **016.01 Спеціальна освіта (логопедія)**

Освітньо-професійна програма: **«Логопедія. Спеціальна психологія»**

Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

Робоча програма «Філософія» для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності 016
Спеціальна освіта

Освітньо-професійної програми: «Логопедія. Спеціальна психологія»

Розробник: Дуденок В. І., канд. філос. наук, доц. кафедри історії та філософії

Робочу програму погоджено проектною групою освітньої програми «Логопедія. Спеціальна психологія» та схвалено на засіданні кафедри історії та філософії від “31” серпня 2023 року (протокол № 1)

Завідувач кафедри



проф. Ігор ЛИМАН

Гарант освітньої програми

доц. Ганна ЛОПАТИНА

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Обов'язкова	
	Спеціальність 016 Спеціальна освіта		
Модулів – 6	Освітньо-професійна програма «Логопедія. Спеціальна психологія»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 6		2023	2024
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
Мова навчання: українська		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	0 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
		екз.	екз.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: поглиблювати наявний стан світоглядної культури і навичок абстрактного мислення.

Формування і розвиток сучасної світоглядно-методологічної парадигми студентської молоді неможливе без філософії як теоретичної основи світобачення та певного методу відношення до світу. Філософська культура студента зумовлює як адекватне сприйняття ним навчального матеріалу практично всіх наук, так і виступає передумовою його формування як особистості. Філософська підготовка студентства зумовлює також ефективність виховної роботи, оскільки підвищує загальну культуру мислення, вміння раціонально відібрати з потоку наукової інформації необхідний матеріал. Оволодіння філософією сприяє становленню самосвідомості, інтелектуальному розвитку, вмінню знаходити оптимальний вихід з ціннісно-кризових ситуацій.

Завдання курсу:

1. Опанувати філософію як специфічну форму людського знання, що є водночас наукою та формою суспільної свідомості, розкрити специфіку і значення філософії як науки;
2. Вивчити основні філософські закони, що є універсальними законами розвитку природи, суспільства, індивіда.
3. Оволодіти основами теорії аргументації та доказу
4. Зрозуміти взаємозв'язок філософії та релігії, їх історичний взаємовплив.
5. Засвоїти основні сучасні світоглядні парадигми, вміти критично ставитись до них.
6. Ознайомитися з основними проблемами аксіології, в тому числі і в контексті пошуків сенсу життя.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

РН16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

РНУ18. Демонструвати на основі загальноєвропейських принципів, підходів і практик соціально свідому та відповідальну поведінку, слідувати деонтологічним принципам, гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Предмет і метод філософії

Тема 1. Виникнення філософії

Тема 2. Проблема методу в філософії

Тема 3. Основні поняття та ідеї гносеології

Змістовий модуль 2. Філософія стародавнього світу

Тема 4. Філософія Стародавньої Індії та Китаю

Тема 5. Антична філософія.

Змістовий модуль 3. Від теоцентризму до антропоцентризму

Тема 6. Середньовічна філософія.

Тема 7. Філософія відродження.

Змістовий модуль 4. Від класичного раціоналізму до постмодернізму

Тема 8 . Енциклопедична філософія Просвітництва

Тема 9. Німецька класична філософія.

Тема 10. Вітчизняна філософія.

Змістовий модуль 5. Сучасна західна філософія

Тема 11. Ідея постмодерну. Позитивізм

Тема 12. Теорія психоаналізу

Тема 13. Філософська герменевтика.

Тема 14. Екзистенціалізм.

Змістовий модуль 6. Аксіологічні виміри людського буття

Тема 15. Аксіологія – вчення про цінності

Тема 16. Антропологія: проблеми війни та миру в сучасній культурі

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Предмет і метод філософії												
Тема 1. Виникнення філософії	6	2				4	6	2				4
Тема 2. Проблема методу в філософії	4		2			2	4					4
Тема 3. Гносеологія: основні поняття та проблеми	5		2			3	5					5
Разом за змістовим модулем 1	15	2	4			9	15	2				13
Змістовий модуль 2. Філософія стародавнього світу												
Тема 4. Філософія стародавньої Індії та Китаю	8	2				6	8	2				6
Тема 5. Антична філософія	7	2				5	7					7
Разом за змістовим модулем 2	15	4				11	15	2				13
Загалом	30	6	4			20	30	4				26
Змістовий модуль 3. Від теоцентризму до антропоцентризму												
Тема 6. Середньовічна філософія.	8		2			6	8		-	-	-	8
Тема 7. Філософія Відродження	8		2			6	8					8
Разом за змістовим	16		4			12	16					16

модулем 3											
Змістовий модуль 4. Від класичного раціоналізму до постмодернізму											
Тема 8. Енциклопедична філософія Просвітництва	2					2	2				2
Тема 9. Німецька класична філософія	8		2			6	8				8
Тема 10. Вітчизняна філософія	4		2			2	4				4
Разом за змістовим модулем 4	14		4			10	14				14
Загалом	30		8			22	30				30
Змістовий модуль 5. Сучасна західна філософія											
Тема 11. Позитивізм	4	2				2	4				4
Тема 12. Теорія психоаналізу	4	2				2	4	2			2
Тема 13. Філософська герменевтика	3	2				1	3				3
Тема 14. Екзистенціалізм	3		2			1	3				3
Разом за змістовим модулем 5	14	6	2			6	14	2			12
Змістовий модуль 6. Аксіологічні виміри людського буття											
Тема 15. Аксіологія – вчення про цінності	8	2				6	8	2			6
Тема 16. Антропологія: проблеми війни та миру в сучасній культурі	8	2				6	8				8
Разом за змістовим модулем 6	16	4				12	16	2			14
<i>Загалом</i>	<i>30</i>	<i>10</i>	<i>2</i>			<i>18</i>	<i>30</i>	<i>4</i>			<i>26</i>
Усього годин	90	16	14			60	90	8			82

5. Теми лекцій

№ з\п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Виникнення філософії	2	2
2.	Філософія стародавньої Індії та Китаю	2	2
3.	Антична філософія	2	-
4.	Позитивізм	2	-
5.	Теорія психоаналізу	2	2
6.	Філософська герменевтика.	2	-
7.	Аксіологія-вчення про цінності	2	2

8.	Антропологія: проблеми війни та миру в сучасній культурі	2	-
	РАЗОМ	16	8

6. Теми практичних (семінарських) занять

№ з\п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Проблема методу в філософії	2	-
2	Гносеологія: основні поняття та проблеми.	2	-
3	Середньовічна філософія.	2	-
4	Німецька класична філософія.	2	-
5	Вітчизняна філософія.	2	-
6	Екзистенціалізм.	2	-
7	Філософія Відродження.	2	-
	РАЗОМ:	14	-

7. Самостійна робота

№ з\п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Виникнення філософії	4	4
2	Проблема методу в філософії	2	4
3	Гносеологія: основні поняття та проблеми	3	5
4	Філософія стародавньої Індії	6	6
5	Філософська герменевтика	1	3
6	Антична філософія	5	7
7	Середньовічна філософія	6	8
8	Філософія Відродження	6	8
9	Екзистенціалізм	1	3
10	Енциклопедична філософія Просвітництва	2	2

11	Німецька класична філософія	6	8
12	Аксіологія – вчення про цінності	6	6
13	Вітчизняна філософія	2	4
14	Антропологія: проблеми війни та миру в сучасній культурі	6	8
15	Позитивізм	2	4
16	Теорія психоаналізу	2	2
	ВСЬОГО:	60	82

8. Індивідуальна робота студентів

№ з\п	Назва теми
1.	Форми усвідомлення об'єктивної і суб'єктивної реальності
2.	Становлення гносеології в історії філософії та її місце в системі філософського знання
3.	Сенсуалізм і раціоналізм
4.	Мислення і досвід.
5.	Діалектика природи і діалектика мислення.
6.	Традиційні філософські школи Стародавньої Індії
7.	Загальні умови та чинники розвитку філософії стародавнього Китаю
8.	Умови виникнення філософії в Стародавній Греції
9.	Яка проблема є провідною в античній філософії? Обґрунтуйте свою відповідь.
10.	Специфіка арабомовної середньовічної філософії. Назвіть її найвидатніших представників
11.	Характеристика релігійно-філософського вчення Ф. Аквінського
12.	Суть реконструкції поглядів філософів Відродження на людину і її місце у світобудові
13.	Соціально-політичні та природничо-наукові передумови філософії Нового часу
14.	Назвіть основні характерні особливості філософії Нового часу
15.	Релігійна філософія
16.	Екзистенціаналізм

17.	Структуралізм
18.	Герменевтика
19.	Принципи та проблеми філософської антропології. Проблема сутності людини
20.	Аксіологія як галузь філософського знання
21.	Гуманізм і проблеми розвитку особистості

9. Методи навчання

1) За джерелами передачі й характером сприйняття інформації : Словесні, наочні, практичні.

1.1. Словесні: пояснення, розповідь, лекція, бесіда (вступна, бесіда-повідомлення, бесіда-повторення, репродуктивна, евристична, катехізісна).

1.2. Наочні: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.

2) За основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання: методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок.

3) За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі.

4.2. метод пізнавальних ігор – моделювання життєвих ситуацій, що викликають інтерес до навчальних предметів;

4.4. метод створення ситуації новизни навчального матеріалу;

4.5. метод опори на життєвий досвід здобувачів.

4) Методи контролю і самоконтролю у навчанні:

5.1. метод усного контролю: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване;

5.2 метод тестового контролю;

5) Бінарні методи:

Методи викладання: інформаційно-повідомляючий; інструктивно-практичний; пояснювальний.

Методи навчання: виконавчий; репродуктивний (відтворюючий); продуктивно-практичний; частково-пошуковий.

10. Система оцінювання

Формами контрольних заходів є поточний та підсумковий контроль. Об'єктами поточного контролю є: систематичність, активність та результативність роботи протягом семестру щодо вивчення та засвоєння програмного матеріалу дисципліни; рівень виконання здобувачем завдань для самостійного опрацювання, які завантажуються на платформу MOODLE у встановлені терміни.

Форма підсумкового контролю успішності навчання - екзамен. Для кожного здобувача вищої освіти інформація про його успішність доступна у Moodle.

За підсумками навчання за семестр здобувач вищої освіти може отримати 50 балів та 50 балів під час складання екзамену.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота	екза мен	Сум а
---	-------------	----------

Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4			Змістовий модуль 5				Змістовий модуль 6		50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16		
3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка шкалою ЄКТС
	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	A (відмінно)
65-89	BC (добре)
50-64	DE (задовільно)
35-49	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю в балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		100
Практичні заняття	26	
Самостійна робота	10	
Рубіжний контроль	14	
Підсумковий контроль		
Екзамен	50	

Розподіл набраних здобувачем балів під час поточного контролю

Таблиця 2. Розподіл набраних здобувачем балів під час практичних занять

Види робіт	Кількість набраних балів						
	FX	F	E	D	C	B	A
ПЗ 1	1	2	1	3	3	4	5
ПЗ 2	1	2	3	3	3	4	5
ПЗ 3	1	2	3	3	4	4	5
ПЗ 4	1	2	3	3	4	4	3
ПЗ 5	1	2	2	3	4	4	5
ПЗ 6	2	2	2	2	4	2	1
ПЗ 7	2	1	1	1	2	1	2

Максимальна кількість набраних балів	9	13	15	17	20	23	26
--------------------------------------	---	----	----	----	----	----	----

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на практичних заняттях – 26 балів (за умови виконання всіх видів роботи, передбачених планом практичного заняття).

Таблиця 3. Розподіл набраних здобувачем балів під час контролю самостійної роботи

Самостійна робота	Кількість набраних балів						
	FX	F	E	D	C	B	A
ЗМ 1	0,5	0,5	1	1	1	1	2
ЗМ 2	0,5	0,5	1	1	1	1	1
ЗМ 3	0,5	1	1	1	2	1	1
ЗМ 4	0,5	1	1	1	2	2	2
ЗМ 5	0,5	1	1	1	1	2	2
ЗМ 6	0,5	1	1	11	1	2	2
Максимальна кількість набраних балів	3	5	6	6	8	9	10

Контроль самостійної роботи здійснюється в різних формах (опитування на практичному занятті, перевірка конспектів, тестування, співбесіда).

12. Список рекомендованих джерел

Основні

1. Губерський Л. Філософія. К.: Фоліо, 2018. 621 с.
2. Данильян О. Г. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – 2-ге вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2019. 432 с.
3. Петінова О. Б. Філософія: навчальний посібник / О. Б. Петінова. Одеса, 2019. 304 с.
4. Петрушенко В. Л. Філософський словник: терміни, персоналії, сентенції. Львів: «Магнолія-2006», 2021. 350 с.
5. Шепетяк Олег, Шепетяк Оксана. ФІЛОСОФІЯ: Підручник. Львів: Місіонер, 2020. 784 с.
6. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.
7. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябіної, Л. І. Юрченко. Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. 286 с.

Додаткові

1. Андрущенко В. П., Губерський Л. В., Михальченко М. І. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія: Підручн. для вищ. навч. закл. К.: Юрінком Інтер, 2016. 552 с.
2. Горський В.С. Історія української філософії: Курс лекцій. К., 1996. 285 с.
3. Гусев В. І. Західна філософія Нового часу. XVII- XVIII ст. К.: Либідь, 2000. 368 с.
4. Жадько В. А. Філософія як гуманістичний світогляд : наукова монографія. Запоріжжя : Видавництво ПП «Новий Світ-2000», 2019. 200 с.
5. Ткачук М. Л. Київська академічна філософія XIX - початку XX ст.: Методологічні проблеми дослідження. К., 2000. 249 с.
6. Хамітов Н. В. Філософська антропологія: Від теоретичного до практичного повороту. К.: КНТ, 2018. 394 с.
7. Франкл В. Людина в пошуках справжнього сенсу. Харків: КСД, 2020. 160 с.

Інформаційні ресурси

1. Арістотель. Нікомахова етика. К.: 2021. 480 с. Електронний ресурс. Режим доступу: ae-lib.org.
2. Філософія. Петрушенко В.Л.- <http://westudents.com.ua/knigi/627-flosofya-petrushenko-vl.html>
3. Бичко. І.В. Філософія Підручник. 2-ге вид., стереотип. К.: Либідь, 2002, 408с. http://vtec.vn.ua/sites/default/files/page/files/osnovi_filosofskikh_znan.pdf
4. Буслинський В.А. Основи філософських знань Підручник . 3-ге вид., стереотип. К.: Львів. «Новий світ», 2006, 352с. http://vtec.vn.ua/sites/default/files/page/files/osnovi_filosofskikh_znan.pdf
5. Горський В.С. Історія української філософії: Підручник. К.: Либідь, 2004. 488с. http://vtec.vn.ua/sites/default/files/page/files/osnovi_filosofskikh_znan.pdf
6. Губерський Л.В., Філософія: Навч. посіб. /. 6-те вид., випр.. і доп. К.: Вікар, 2006. 455с. http://vtec.vn.ua/sites/default/files/page/files/osnovi_filosofskikh_znan.pdf
7. В. Г. Кремень. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: Підручник / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. К.: Книга, 2005. 528 с.--<http://studentbooks.com.ua/content/view/1356/1/>
8. Гадамер Х.-Г. Істина і метод. Основи філософської герменевтики / Читанка з історії філософії. Книга 6. Зарубіжна філософія XX ст. <http://philosophy.allru.net/pervo.html><http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Bevzenko/index.html>.